

med Kultusministeriets Hjælp, men paa Trods af de nedlagte Forbud — nej, den Gang var Forbudet dog maaske ikke nedlagt. Trods alle Hindringer havde man gennem det medicinske Fakultet i Lund faaet fat i Liget af en Tugthusfange, som havde hængt sig i Arresten. Ham fik man hemmelig smuglet ind, jeg ved ikke paa hvilken Maade, fik ham brændt den 13. September 1886 og tjente de 5,000 Kr. ved det. Saa snart dette havde fundet Sted, var Justitsministeren efter dem derude; han havde været efter dem forinden og havde tilkendegivet, at han ikke vilde have Ligbrænding. Nu var han efter dem med et officielt Forbud. Som Grund for dette Forbuds Nedlæggelse anførte Justitsministeren bl. a., at det ikke en Gang stod i hans Magt administrativt, enten paa egen Haand eller gennem Politimesteren, at give Tilladelse til en saadan Ligbrænding, men at der maatte Lovhjemmel dertil. Justitsministeren og Ligbrændingsforeningen enedes da om at søge en Afgørelse ved Domstolene af det nedlagte Forbud, og Foreningen appellerede da først Forbudet ind for Overretten. Der blev Forbudet stadfæstet, og Justitsministeren blev frifunden. Dernæst kom Sagen for Højesteret, og der stod den jo noget længe, idet den først kom til Paakendelse i Januar Maaned 1891. Denne Højesteretssag angaaende Ligbrændings Tilstedelighed og Lovlighed efter den daværende danske Ret vil være de fleste af os i frisk Minde, særlig gennem det ypperlige og oplysende Foredrag, som blev holdt af Ligbrændingsforeningens Sagfører, nu afdøde Højesteretssagfører Frederik Salomon. Foredraget var efter manges Mening — og deriblandt min — et ganske ypperligt Foredrag. Han naaede rigtignok ikke det søgte Resultatet, idet Justitsministeren atter blev frifunden. Omkostningerne bleve dog oplyvede, idet ogsaa Højesteret kom til det Resultat, at Parterne jo havde været enige om at søge denne Vej for at naa en Løsning. Højesteret kendte altsaa for Ret, at man skulde have Lovhjemmel for efter de bestaaende Love at kunne behandle et Lig paa den Maade.

Under denne Højesteretssag var der jo fremlagt alt, hvad der kunde fremlægges af Bevisligheder og Oplysninger vedrørende Ligbrændingssagen. Der var altsaa fremlagt alt, hvad der kunde fremme Ligbrændingssagen, og alt, hvad der kunde hemme den. I den Sagen kom for, havde Foreningen skaffet Attester og anbefalinger baade fra Sundhedskollegiet og fra — jeg havde nær sagt — alle Landets Læger.

Fra alle hygiejniske Autoriteter forelaa Anbefalinger. Ministeriet havde raadspurgt Gejstligheden om dens Stilling, havde raadspurgt 13 gejstlige, hvoraf 7 Biskopper og 6 Provster, og de havde været noget uenige. Der var 7, som udtalte sig til Gunst for Ligbrænding, men mærkelig nok var der 6 gejstlige, som i Begyndelsen af Halvfemserne udtalte sig mod fakultativ Ligbrænding. Af de 7, der udtalte sig til Gunst, vare 3 Biskopper og 4 Provster. Naar man nu ser de Argumenter, som de gejstlige, der udtalte sig imod Ligbrænding, førte i Marken, bliver man jo noget løjerlig. Højesteretssagfører Frederik Salomon tog blidt paa dem og sagde noget saadant som at de Herrer i deres gejstlige Stilling ikke havde særlig Lejlighed til at faa Forstanden udviklet paa Følelsens Bekostning, men snarere omvendt. Kort sagt, han tog rigtig pænt paa dem, men han læste dog nogle af deres Erklæringer op, og jeg tillader mig at citere nogle af disse gejstlige Erklæringer ganske kort, saaledes som Frederik Salomon citerede dem for Højesteret. Der er først en Erklæring fra den gamle Biskop Balslev, der, som han udtrykker sig, „ikke kan væрге sig for den Tanke, at Ligbrændingsbevægelsen i sin egentlige Grund er et Angreb paa de gamle kristelige Kirkeskikke, ja paa Kristendommen selv.“ Han er altsaa aabenbart i Strid med sin høje Øvrighed, thi Kultusministeren har erklæret, at der ikke er nogen Strid mellem Ligbrænding og Kristendom, og at man skal sørge for ikke at støde de Kristne bort fra Ligbrænding. En lignende Betragtning findes hos Provst Assens, der „ikke kan afvise den Anskuelse, at den nuværende Ligbrændingsbevægelse, om den end dækker sig med hygiejniske Hensyn . . . dog i sit Udspring er af en mod Kirke og Kristendom oppositionel Natur.“ Saa var der fremdeles Biskop Svane, som i „Tilladelsen til at anvende Ligbrænding vilde finde en skæbnesvanger Indrømmelse til Tidsaanden, et afgørende Skridt hen imod Afskaffelse af Statens kristelige Karakter.“ Endelig er der Biskop Fog, som i sine Erklæringer dels fra Aarhus, dels fra Sjællands Stifts Bispestol uden videre mente „i Ligbrændingsbestræbelserne at kunne se Prototypen, Forløberen for en Bevægelse, hvis Opgave vilde blive Affivelsen af gamle svagelige Folk og andre Personer, som af en eller anden Grund kunde tænkes at være til Ulempe eller til Besvær“, saaledes som, efter hvad Biskoppen ud-